

הפיות של

בעבר היו אילי הפרמל נפוצים בצפון הארץ, עד שנכחדו בידי ציידים. כחלק מהניסיון להחזיר אותם לטבע, אילות שזה עתה נולדו זוכות לחום ולאהבה מאם אנושית...

כתב וצילם < יותם יעקבסון

אריאן עם אחת האילות שגידלה. בחיבר מקוים שהמידע שהיא אוספת יעזור בהחזרת אילי הפרמל אל הטבע

אין אילים בפרמל

בעבר חי איל הפרמל בצפון הארץ, באזורים שבהם צומח חורש ים-תיכוני. אבל ציד מרוגה גרם להכחדתו מן הארץ לפני שנים רבות - הפרט האחרון ניצוד בשנת 1912. אילי הפרמל עדיין נפוצים במערב אסיה, בתורכיה ובחלק גדול מאירופה.

האם זה אומר שלא נזכה לראות את אילי הפרמל חיים

פיות של היער, כך מכנים באנגליה את אילי הפרמל. כמו פיות קלילות הם ממהרים להיעלם בין העצים לפני שמבחינים בהם. לכל היותר אפשר לראות צללית חומקת אל תוך הסבך.

סיבה נוספת לכינוי האנגלי נובעת מאופן החיזור של הזכר אחרי הנקבה: הוא רץ אחריה בשמיניות, ומותיר על הארץ עקבות שגראות כמו מעגלי ריקוד של פיות...

הַכֶּרְמֶל

במקום שאֵת שמו הם נושאים? לא בטוח. **בשמורת החיֵבֶר שבכֶּרְמֶל** מגדלים זה עֵשְׂרִים שָׁנָה אֵילִים שהובאו מאֲרָצוֹת שׁוֹנוֹת (צֶרְפֶּת, אִיטָלְיָה, הוֹלָנְד, סְפָרְד וְהוֹנְגְרִיָה) בִּמְטָרָה לְהַרְבוֹת אוֹתָם וּלְשַׁחֲרָר אוֹתָם בְּטָבַע. לא קל לַגְדֵל אֵת הָאֵילִים בְּשִׁמּוּרָה. בְּטָבַע מְזוֹנָם שֶׁל הָאֵילִים מִגּוּוֹן בִּיּוֹתֵר: הֵם אוֹכְלִים מִיָּנִים רַבִּים שֶׁל צִמְחִים, קְלִיפּוֹת עֵצִים, עֲנָפִים, בְּלוֹטִים וְעוֹד. הֵם אוֹכְלִים אֶפִּילוֹ צִמְחִים רְעִילִים, שֶׁבְּעֵלֵי חַיִּים אֲחֵרִים נִמְנָעִים מֵלֶאֱכוֹל. הַגִּיוּוֹן הַזֶּה מִקְשָׁה עַל עוֹבְדֵי הַשְּׁמִירָה לְזָהוּת מֵהַמְזוֹן הַמוֹעֲדָף עַל הָאֵילִים. שְׂרִיפָה גְדוֹלָה שֶׁהִשְׁתוֹלְלָה בְּכֶרְמֶל בִּשְׁנַת 1989 גָּרְמָה לְמוֹתָם שֶׁל אֵילִים רַבִּים, וְגַם אֵלָּה שֶׁשׁוֹחֲרָרוּ לְטָבַע לֹא שָׁגְשְׁגוּ: חֲמֶשֶׁת הָאֵילִים הָרֵאשׁוֹנִים שֶׁשׁוֹחֲרָרוּ **נְטֵרְפוּ עַל-יְדֵי תַנִּים**.

בְּנוֹסָף, לָאֵילִים קָשָׁה לְהִתְרַבּוֹת בְּחֵיֶבֶר. בְּטָבַע הַנְּקִבּוֹת מְמַלִּיטוֹת בְּהִמְלָטָה הָרֵאשׁוֹנָה עוֹפֵר אֶחָד, וּשְׁנַי עוֹפְרִים בְּכָל אַחַת מִן הַהִמְלָטוֹת הַבָּאוֹת. אֲבָל בְּחֵיֶבֶר הֵן הַצְּלִיחוּ לַגְדֵל רַק עוֹפֵר אֶחָד מֵתוֹךְ הַשְּׁנַיִם. כְּדֵי לְנַסּוֹת לְהִתְגַבֵּר עַל הַבְּעִיָּה הַזֹּאת, וְגַם כְּדֵי לְלַמּוֹד יוֹתֵר עַל אוֹרַח חַיִּיהֶם שֶׁל הָאֵילִים (כְּמוֹ סוּג הַמְזוֹן וְכִמּוּיּוֹת הַמַּיִם הַדְּרוּשִׁים לָהֶם בְּכֶרְמֶל), הוּחַלְט לְמַסּוֹר אֵת הָעוֹפְרִים שֶׁנִּשְׁטְפוּ לֹאֵם אֲנוּשִׁית.

לישון עם אילות

כְּשֶׁאֵרִיאָן ווֹלְף, סְטוּדֵנְטִית לְבִיּוֹלוֹגְיָה בִּאוּנִיבֶרְסִיטַת חִיפָה, הִגִיעָה בְּפַעַם הָרֵאשׁוֹנָה לְחֵיֶבֶר וְהִתְעַנִּינָה בְּחַיֵּי הָאֵילִים, הִיא לֹא יָדְעָה עַד כִּמָּה חַיָּיה שְׁלֵה עוֹמְדִים לְהִשְׁתַּנּוֹת.

הַתְּפָקִיד שֶׁהוּצַע לָהּ נִשְׁמַע אוֹלִי חִלּוּמִי: **גִּידוֹל הָאֵילוֹת הַקְּטָנוֹת** שֶׁזֶה עֵתָה נוֹלְדוֹ (זְכָרִים הַמְּגוֹדְלִים עַל יְדֵי בְּנֵי אָדָם נַעֲשִׂים תּוֹקְפָנִים וּמְסוֹפְנִים כְּשֶׁהֵם מְגִיעִים לְבַגְרוּת). אֲבָל

הָאֲנָגִלִּים מְכִינִים אֵת אוֹלֵי הַכֶּרְמֶל הָעֵדִינִים "הַפִּיּוֹת שֶׁל הַיַּעַר"

מה, באמת?

בְּנִיגוּד לְשֶׁאֵר בְּנֵי מִשְׁפַּחַת הָאֵילִים, אֵיל הַכֶּרְמֶל אֵינוֹ חַי בְּעֶדְרִים. אֵילֵי הַכֶּרְמֶל מְשׁוֹטְטִים בִּיחִידוֹת, וְרַק בְּעוֹנַת הַיִּיחּוּם מִתְקַבְּצִים הַזְּכָרִים וְהַנְּקִבּוֹת.

במציאות הדברים אינם פשוטים כל כך. אריאן נאלצה לשנות את סדריומה לחלוטין כדי לספק את צורכי האילות הקטנטנות.

כשהן רק הגיעו לביתה, אריאן היתה צריכה להיניק את האילות מבקבוק פעם בשעתיים בערך. כמובן, פירוש הדבר לנתר על שנת לילה רצופה או על יציאה ארוכה מהבית. בהמשך, כשהאילות החלו להיגמל, אריאן יצאה ללקט עבוןן סוגי צמחיה שונים ובדקה מה הן מעדיפות לאכול.

האילות הצעירות חולקות עם אריאן לא רק את הדירה; לעתים הן אפילו ישנות איתה באותה מיטה! וכשהן מסתובבות באופן חופשי ברחבי הבית, צריך לדאוג לנקות אחריהן...

אולם לצד העול והאחריות הכבדים, זכתה אריאן בתמורה גדולה: האילות הקטנות רואות בה אם לכל דבר. הן מלקקות את פניה בלשונן הקטנה ומחככות את גופן בגופה באהבה. בינה לבינה התפתחה שפה עדינה ומיוחדת, ולעתים נראה שהן נשמעות להוראות שלה.

האילות שאריאן גידלה בשנה שעברה עברו בינתיים אל מכלאה גדולה בחיבר. בכל פעם שהיא מגיעה לשם וקוראת להן, הן מגיחות בריצה מתוך הסבך ומגיעות אליה נרגשות. רק אחרי שההתרגשות נרגעת והענגנים חוזרים לשגרה, אריאן יכולה להצטרף אל האילות וללמוד על אורחות־חיהן.

כל השותפים למפעל של השבת אילי הפרמל אל הטבע מקוים שהפרטים שאריאן תגלה ותאסוף במהלך הגידול יסייעו להחזיר את בעל החיים הנפלא הזה אל נופי ארצנו. ©

אריאן על הספה בביתה בחברת אילה צעירה

אילי הפרמל אוכלים מינים רבים של צמחים, אפילו צמחים רעילים!

ולעתים נראה שהן נשמעות להוראות שלה.

האילות שאריאן גידלה בשנה שעברה עברו בינתיים אל מכלאה גדולה בחיבר. בכל פעם שהיא מגיעה לשם וקוראת להן, הן מגיחות בריצה מתוך הסבך ומגיעות אליה נרגשות. רק אחרי שההתרגשות נרגעת והענגנים חוזרים לשגרה, אריאן יכולה להצטרף אל האילות וללמוד על אורחות־חיהן.

כל השותפים למפעל של השבת אילי הפרמל אל הטבע מקוים שהפרטים שאריאן תגלה ותאסוף במהלך הגידול יסייעו להחזיר את בעל החיים הנפלא הזה אל נופי ארצנו. ©

